

PRAWO AUTORSKIE

W trakcie kwarantanny większość z nas ma pracę zdalną i dzięki Internetowi i jego przepastnym zasobom, możemy wykonywać swoje obowiązki.

Jak korzystać z zasobów?

Zwróć uwagę, że z wymienionych zasobów można korzystać w różnym stopniu. Niektóre można w pełni wykorzystywać (udostępniać innym, zmieniać, rozpowszechniać utwory zależne), a niektóre tylko na przykład oglądać i publikować w niezmienionej formie. O tym, co można zrobić z danym utworem informuje nas licencja. Zwróć uwagę, że przed korzystaniem z utworu zawsze powinniśmy sprawdzić, na jakich zasadach został on udostępniony.

CENTRUM CYFROWE

- BIBLIOTEKI W CZASIE PANDEMII A PRAWA AUTORSKIE.

Odpowiadamy na najczęstsze pytania bibliotekarzy i bibliotekarek dotyczące prawa autorskiego 📖 Przygotowaliśmy dla Was wskazówki na czas pandemii i edukacji zdalnej: <https://centrumcyfrowe.pl/prawodlabibliotek/>

Jeśli masz pytania prawno-autorskie, to m.in. tu znajdziesz prawną pomoc.

W serwisie można również przeczytać odpowiedzi na pytania zadane przez innych.

Przykłady pytań i odpowiedzi:

1. Z jakich zasobów bibliotekarze mogą korzystać prowadząc zajęcia (np. warsztaty online), zarówno te dla swoich czytelników (zarejestrowanych) jak i dla wszystkich użytkowników internetu (otwarte)?
2. Czy książki (lektury) zakupione w formie e-booka bądź pdfa można przesyłać czytelnikom?
3. Jakie granice w internecie ma prawo cytatu?
4. Czy w internecie mogę wykorzystywać skany okładek?

5. Czy mogę publikować w internecie (np. na YouTube) własne nagrania, na których czytam fragmenty książek?
6. Czy można organizować konkursy na podstawie cudzych pomysłów, bez pytania?
7. Prowadzę stronę internetową biblioteki, gdzie publikuję materiały dotyczące czytelnictwa w formie linków – dostęp do strony ma każdy. Czy takie działanie jest zgodne z prawem?
8. Czy organizując konkurs, mogę publikować prace czytelników w internecie, na przykład na stronie biblioteki?
9. Kiedy bibliotekarz nie musi prosić autora o zgodę na wykorzystanie jego dzieła?
10. W prezentacji multimedialnej wykorzystuję zdjęcie znalezione w internecie. Podpisuję oczywiście autora i wklejam link do źródła. Czy mogę tę prezentację udostępnić online?

➤ **PYTANIA I ODPOWIEDZI – ZAPYTAJ PRAWNIKA:**

Pierwsza pomoc w prawie autorskim - zapytaj prawnika:

<https://prawokultury.pl/en/pierwsza-pomoc/>

Na stronie <https://prawokultury.pl>, w serwisie prowadzonym przez Fundację Nowoczesna Polska przy wsparciu Koalicji Otwartej Edukacji znajdziesz zakładkę „Pierwsza pomoc”. Jeśli będziesz mieć kiedyś pytanie prawno-autorskie, to właśnie tam szukaj pomocy. Można tam też przeczytać odpowiedzi na pytania zadane przez innych.

Wybraliśmy kilka pytań i odpowiedzi z serwisu. Zobacz, z jakim problemami stykają się inni twórcy materiałów:

1. [Na swoim kanale na YouTube umieszczam nagrania czytanych przeze mnie książek. Czy wolno mi to robić? Czy dobrze rozumiem, że w związku z moją autorską interpretacją tych utworów, do mnie należą wyłączne prawa?](#)

2. Uczniowie nagrywają film na podstawie własnego scenariusza. Czy jako podkład, w tle mogą użyć utworu-piosenki który znajdą na youtube? Czy film może być zamieszczony na stronie szkoły?
3. Prowadzę stronę internetową dla swoich uczniów, gdzie umieszczam materiały, które wykorzystuję na lekcji. Czy mogę tam umieszczać gotowe pliki (np. prezentacje) znalezione w sieci (z podaniem źródła), czy lepiej wstawiać tylko linki do tych materiałów?
4. Piszę bloga, mam notatki spisane z różnych filmów obejrzanych na Youtube. Chciałabym je zamieszczać na moim blogu. W jaki sposób uwzględnić źródło? Czy muszę podawać link do filmu na Youtube czy wystarczy wymienić na końcu stworzonego przeze mnie tekstu autora filmu? Nie wiem, czy odnajdę wszystkie filmy, z których korzystałam, ale pamiętam ich autorów. Chciałabym wiedzieć, czy mogę w ogóle zamieszczać te treści na blogu bez ich zgody i konsultacji co do treści?
5. Jaka ilość słów może zostać przytoczona z danego źródła literaturowego bez posądzenia o plagiat?
6. Znalazłem w Internecie fotografie z początku XX wieku. Z pewnego źródła wiem, że majątkowe prawa autorskie do fotografii wygasły. I teraz: fotografia w oryginale jest czarno-biała. Przy pomocy programu komputerowego utworzyłem warstwę kolorową, która po nałożeniu na oryginał tworzy barwna fotografie. Czy mógłbym wykorzystać ta swoją pokolorowana fotografie do stworzenia np. kartki pocztowej, z której sprzedażny miałbym określone zyski?
7. Kilka lat temu znajoma zrobiła mi zdjęcie na imprezie. Pozę i kostium wybierałem sam. Udostępniła to zdjęcie i opublikowałem je na portalu społecznościowym. Niedawno to zdjęcie zostało wykorzystane przez dziennikarza do ilustracji wywiadu ze mną i podpisane "archiwum prywatne". Znajoma domaga się usunięcia zdjęcia powołując się na swoje prawa autorskie, a moim zdaniem prawa są w tym przypadku podzielone między nami i ona może się co najwyżej domagać odpowiedniego podpisania zdjęcia. Czy dobrze rozumiem?
8. Jestem bibliotekarką, a w ramach swojej pracy przygotowuję recenzje książek na blogu biblioteki. Choć recenzje podpisuję swoim nazwiskiem, moja przełożona zaczęła usuwać te podpisy. Nigdy nie wyraziłam na to zgody. W jaki sposób mogę wyegzekwować przywrócenie mojego nazwiska pod tekstami mojego autorstwa?

9. Czy uczelnia może wykorzystywać w ramach swoich celów dydaktyczno-naukowych książki (publikacje) pozyskiwane z Internetu, udostępniając je w całości lub w postaci opracowań tematycznych przez intranet?
 10. Pytanie dotyczy publicznej szkoły podstawowej.
Szkoła nabyła lub otrzymała w darowiźnie pewną ilość materiałów edukacyjnych.
Są to podręczniki, zeszyty ćwiczeń, lektury szkolne itp.
Materiały te są na stanie biblioteki szkolnej.
Część materiałów jest udostępniana nauczycielom tej szkoły na potrzeby prowadzenia zajęć.
Część materiałów jest udostępniana uczniom tej szkoły.
Materiały mogą być przez uczniów wypożyczane „na wynos” - do nauki w domu.
Dla uproszczenia założmy, że na stanie biblioteki jest tylko po jednym papierowym egzemplarzu każdego dzieła. Czy można legalnie:
 11. Czy prace autorskie, które zostały wysyłane na konkursy a nie zostały w żaden sposób nagrodzone zajęciem miejsca czy wyróżnieniem, mogą być przez autora publikowane w internecie? Czy nie idą za tym żadne konsekwencje prawne? Głównie mi chodzi o publikację opowiadań.
 12. Czy uczelnia ma wszelkie prawa do pracy dyplomowej. Zakładając że praca jest innowacyjna, jakie prawa ma student do korzystania z własnych rozwiązań w celu osiągnięcia zysku?
 13. Organizowałam warsztaty dla młodzieży, w ramach których uczestnicy realizowali projekty multimedialne - cykle fotografii, animacje poklatkowe, fotokasty etc. Na koniec gotowe dzieła miały zawisnąć na stronie. Ja jednak nie zebrałam zgód na ich umieszczenie. Czy powinnam takie zgody zdobyć? Te dzieła najczęściej były efektem pracy w grupie, pod opieką prowadzących.
- **OTWARTA NAUKA: PRAWO AUTORSKIE I WOLNE LICENCJE – PUBLIKACJA ONLINE:** https://ngoteka.pl/bitstream/handle/item/362/Centrum-Cyfrowe_otwarta%20nauka_www.pdf?sequence=1

- Zapoznaj się z informacjami jak działają licencje Creative Commons na stronie:

<https://creativecommons.pl/>

-

MASZ PRAWO WIEDZIEĆ - PRAWIE WSZYSTKO O PRAWIE AUTORSKIM:

<https://www.legalnakultura.pl/pl/prawo-w-kulturze/audycje-o-prawie-autorskim>

<https://www.legalnakultura.pl/pl/prawo-w-kulturze/b-przewodnik-b-po-prawie-autorskim>

- **FUNDACJA NOWOCZESNA POLSKA - LEKCJA „PRAWA AUTORA I PRAWA UŻYTKOWNIKÓW”:** <http://edukacjamedialna.edu.pl/lekcje/prawa-autora-i-prawa-uzytkownikow/>

- **INFOGRAFIKI:**

– **Prawo autorskie:**

https://ngoteka.pl/bitstream/handle/item/206/infograf_prawa_autorskie_kolor.jpg?sequence=13

– **Swoboda użycia - grafika z domeny publicznej:**

https://ngoteka.pl/bitstream/handle/item/333/swoboda%20uzycia_grafika.jpg?sequence=3

– **Swoboda użycia – muzyka z domeny publicznej:**

https://ngoteka.pl/bitstream/handle/item/332/swoboda%20uzycia_muzyka.jpg?sequence=3

Dostęp do materiałów online przeglądany 29 kwietnia 2020 r.